

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Biuletyn Świętokrzyskiego Seniora

Kielce, 2019

Opracowanie:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego

Oddział Polityki Społecznej i Wsparcia Rodziny

Oddajemy w Państwa ręce publikację zawierającą informacje o rodzajach pomocy dostępnej w regionie świętokrzyskim dla osób starszych z wyszczególnieniem zasad korzystania, form odpłatności i danych teleadresowych.

Działania sprzyjające godnej i aktywnej starości powinny realizować się poprzez wspieranie jednostek działających na rzecz osób starszych. Wszelkie działania mające na celu poprawę życia osób starszych są cenne i należałoby dążyć do ich rozwoju, co na pewno zaprocentuje w przyszłości.

„Biuletyn Świętokrzyskiego Seniora” stanowi źródło wiedzy o formach pomocy i infrastrukturze dedykowanej seniorom. Za jego pośrednictwem Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej popularyzuje informacje o instytucjach działających na rzecz osób starszych w regionie.

Systematycznie wzrastająca liczba osób starszych w naszym społeczeństwie rodzi nowe problemy i wyzwania dla samorządów wszystkich szczebli. Sytuacja ta wymaga właściwego przygotowania instytucji do realizacji zadań na rzecz seniorów.

W roku 2018 liczba osób w wieku 60+ wynosiła 330 tys. 893 osoby tj. blisko 27% ogółu województwa, z czego 94 tys. 444 osoby to mieszkańcy w wieku 60–64 lata. Według prognoz demograficznych dla kraju w roku 2050 seniorzy będą stanowić ponad 35% ludności Polski. Osoby starsze staną się pod względem demograficznym znaczącą kategorią społeczną, która będzie potrzebowała specyficznej uwagi i wyjątkowego traktowania. Wobec postępującego procesu starzenia się społeczeństwa koniecznym staje się podejmowanie działań mających na celu wprowadzenie ułatwień poprzez tworzenie oferty ukierunkowanej na wsparcie seniorów.

Wieloaspektowe propozycje zostały zawarte w „Świętokrzyskim programie na rzecz osób starszych”. Program jest propozycją działań i obszarów planowania strategicznego w starzejącym się społeczeństwie.

Skutki procesów demograficznych mają bezpośredni wpływ na codzienne życie. Najbliższy czas musi zostać wykorzystany przez samorządy na dostosowanie do nowych wyzwań. Wydłużenie średniej długości życia, spadek dzietności, rozwój medycyny to jedne z wielu czynników determinujących rozwój regionu. Coraz większą popularność zaczyna zyskiwać, jako innowacyjne podejście, srebrna gospodarka. Konieczne staje się „zmierzenie” z procesami starzenia i zmiana postrzegania w kategorii kosztów (obciążeń) na rzecz korzyści i pozytywnych aspektów. Określenie obszarów interwencji na rzecz poprawy warunków życia seniorów to dla kreatorów polityki regionalnej i decydentów najistotniejsze wyzwanie.

Mam nadzieję, iż w „Biuletynie Świętokrzyskiego Seniora” odbiorcy znajdą praktyczne informacje.

Renata Janik

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego

OPIEKA – POMOC – WSPARCIE DLA OSÓB STARSZYCH

Opieka nad osobami starszymi uwarunkowana jest potrzebami seniorów. Jest działaniem długotrwałym zaplanowanym i modyfikowanym do indywidualnego stanu podopiecznego.

Do instytucjonalnych form pomocy dla osób starszych w regionie świętokrzyskim należy zaliczyć:

- Domy pomocy społecznej;
- Zakłady opiekuńczo – lecznicze.

Mieszkańcy regionu mogą także korzystać z form pomocy środowiskowej tj.:

- Środowiskowe domy samopomocy;
- Mieszkania Chronione;
- Usługi opiekuńcze świadczone przez ośrodki pomocy społecznej;
- Dienne domy pomocy.

Zwiększenie zadań w obszarze pomocy osobom starszym wymaga właściwego przygotowania instytucji do realizacji tych zadań.

Dom Pomocy Społecznej (DPS) – jest placówką opieki długoterminowej typu zamkniętego. Świadczy całodobową opiekę i usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające oraz edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających, zwanych dalej „mieszkańcami domu”. Mieszkańcami są najczęściej osoby o znacznej utracie sprawności psychofizycznej w zaawansowanym wieku oraz trudnej sytuacji materialno-społecznej. Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Dom pomocy społecznej może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów dla:

- 1) osób w podeszłym wieku;
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych;
- 3) osób przewlekle psychicznie chorych;
- 4) dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;

- 5) dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- 6) osób niepełnosprawnych fizycznie;
- 7) osób uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej, osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej.

Pierwszym krokiem formalnym ze strony zainteresowanej osoby do zamieszkania w DPS powinien być **kontakt z właściwym dla danego terenu pracownikiem socjalnym**. Przeprowadza on wywiad środowiskowy, w którym stwierdza niemożliwość zapewnienia opieki w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Konieczna jest też opinia Ośrodka Pomocy Społecznej, dotycząca stopnia sprawności osoby starającej się o miejsce w DPS. Dokumenty te opiniuje powiatowy zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności. Określa on także typ domu, do którego winno nastąpić skierowanie. Oczywiście, wszystkie te sprawy może załatwiać członek rodziny osoby zainteresowanej, a w przypadku ubezwłasnowolnienia nie jest konieczna zgoda osoby, dla której miejsca szukamy. W przypadku osoby samotnej, całą procedurę przeprowadza często pracownik socjalny.

Do dokumentacji wstępnej należy także oświadczenie o wysokości dochodów osoby starającej się o pobyt (lub decyzja ZUS) oraz zgoda osoby zainteresowanej na potrącanie opłaty za pobyt.

Na etapie wstępnym potrzebujemy:

- 1) wniosku pisemnego o skierowanie do DPS,
- 2) wywiadu rodzinnego (środowiskowego) przeprowadzonego u osoby ubiegającej się o miejsce w domu pomocy społecznej, przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej,
- 3) zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia osoby ubiegającej się,
- 4) opinii ośrodka pomocy społecznej dotyczącej stopnia sprawności osoby ubiegającej się o skierowanie do domu pomocy społecznej,
- 5) decyzji o przyznaniu zasiłku stałego lub decyzji organu rentowo – emerytalnego ustalającego wysokość renty lub emerytury,

6) wywiadu rodzinnego (środowiskowego) u osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za dom pomocy społecznej lub umowy partycypowania w tej opłacie,

7) zgody osoby ubiegającej się, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego na ponoszenie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej,

8) w przypadku umieszczania osób ubezwłasnowolnionych:

- o postanowienia sądu o ubezwłasnowolnieniu,
- o postanowienia sądu o ustanowieniu opiekuna lub kuratora,
- o postanowienia sądu zezwalającego opiekunowi na umieszczenie osoby ubezwłasnowolnionej w domu pomocy społecznej.

Powyższe dokumenty przekazywane są do Ośrodków Pomocy Społecznej lub Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie. Wydają one **decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej**, ale gdy kolejka oczekujących jest dłuższa niż 3 miesiące, wydawana jest jedynie decyzja kwalifikacyjna z przybliżonym terminem przyjęcia. Należy zwrócić uwagę, iż przepisy nie wypowiadają się jednoznacznie na temat tzw. rejonizacji. Oznacza to, że teoretycznie możemy się starać o przyjęcie do dowolnego (ale zgodnego z orzeczonym profilem) DPS w Polsce. **Pobyt w Domu Pomocy Społecznej odpłatny jest do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Do ponoszenia opłat w DPS zobowiązani są:**

- 1) mieszkaniec Domu, nie więcej niż 70% swego dochodu,
- 2) rodzina, w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- 3) gmina kierująca osobę do Domu - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wniesionymi przez osoby, o których mowa w pkt. 1 i 2 (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 art. 61 pkt.1-4).

Na terenie regionu świętokrzyskiego funkcjonują 42 domy pomocy społecznej.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

Lp.	Adres	Kontakt	Typ DPS
POWIAT BUSKI			
1	Rataje Słupskie 39b, 28-133 Pacanów	605-621-458 604-735-054	dla osób w podeszłym wieku
2	Słupia 91, 28-133 Pacanów	41 376-54-13	dla osób przewlekle psychicznie chorych
3	Świniary 25, 28-131 Solec Zdrój	41 377-63-25	dla osób przewlekle psychicznie chorych
4	Gnojno 118, 28-114 Gnojno	41 353-20-42	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
5	Zborów 112, 28-113 Solec Zdrój	41 377-70-45 41 377-70-26	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT JEDRZEJOWSKI			
6	Mnichów 135, 28-300 Jędrzejów	fax 41 387-35-12 41 387-30-02	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT KAZIMIERSKI			
7	Bejsce 230, 28-512 Bejsce	41 351-11-59	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie z miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych
MIASTO KIELCE			
8	ul. Żeromskiego 4/6, 25-369 Kielce	41-36-76-322 41-36-76-673	dla osób przewlekle psychicznie chorych
9	DPS im. prof. Antoniego Kępińskiego ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	41-345 64 97 41-36 76 319	dla osób przewlekle psychicznie chorych
10	ul. Tarnowska 10, 25-394 Kielce	41-36-76-672 fax 41-36-76-977	dla osób przewlekle somatycznie chorych
11	DPS im. Jana Pawła II ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	41-36 76-318 41-36 76-672	dla osób przewlekle somatycznie chorych
12	DPS im. Jana i Marysieńki Sobieskich ul. Jana III Sobieskiego 30, 25-124 Kielce	41-36-76-318 41-36-76-319	dla osób przewlekle somatycznie chorych
13	Dom Seniora Aktywni Zawsze ul. Peryferyjna 15, 25-562 Kielce	41-362-61-48 kom. 533-933-502	dla osób w podeszłym wieku
14	ul. Złota 7, 25-015 Kielce	41-345-49-09	dla osób niepełnosprawnych fizycznie

			(niewidomych i słabo widzących)
POWIAT KIELECKI			
15	Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica	41-350-10-24 kom. 515-070-077	dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych
16	Dom Seniora im. Sue Ryder ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	41-35-38-501 41-35-38-505	dla osób w podeszłym wieku
17	DPS „Helena” Ruda Strawczyńska 80A, 26-067 Strawczyn	514 261 894	dla osób w podeszłym wieku
18	DPS „Dom Seniora Zielone Niw” Niwy 20 J, 26-021 Daleszyce	41 230 79 30 608 707 485	dla osób w podeszłym wieku
19	ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszów	41-306-13-55 41-306-13-33	dla osób przewlekle somatycznie chorych
20	Łagiewniki 73, 28-110 Chmielnik	41-354-20-76 41-354-20-50 41-354-30-50	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych
21	Zgórsko, ul. Szewska 28, 26-052 Sitkówka Nowiny	41-366-75-75 41-346-50-52	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT KONECKI			
22	ul. Warszawska 25, 26-200 Końskie	41-372-51-57 41-372-45-18	dla osób przewlekle psychicznie chorych
23	Ruda Pilczycka 57, 26-233 Słupia Konecka	41 39-12-095	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT OPATOWSKI			
24	Baćkowice 101A, 27-552 Baćkowice	15 868 62 15	dla osób przewlekle somatycznie chorych
25	Czachów 54, 27-530 Ożarów	15 861-15-01	dla osób przewlekle psychicznie chorych
26	Zochcinek 42, 27-500 Opatów	15 868-28-18	dla osób przewlekle psychicznie chorych
27	Sobów 117, 27-530 Ożarów	15 861-19-42 15 861-19-41	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT OSTROWIECKI			
28	ul. Grabowiecka 7, 27-400 Ostrowiec Św.	41 262 0023	dla osób przewlekle somatycznie chorych
29	Osiedle Słoneczne 49, 27-400 Ostrowiec Św.	41 266-55-53	dla osób przewlekle psychicznie chorych
POWIAT PIŃCZOWSKI			
30	ul. Wesola 5, 28-400 Pińczów	41 357-34-51 41 357-24-74	dla osób przewlekle psychicznie chorych

POWIAT SANDOMIERSKI			
31	Skwirzowa 38, 27-670 Łoniów	500-400-285	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekłe somatycznie chorych
32	ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	15 832-39-24 15 832-69-55	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekłe somatycznie chorych
POWIAT SKARŻYSKI			
33	ul. Sporna 6, 26-100 Skarżysko-Kamienna	41 251-55-50 41 251-57-11	dla osób przewlekłe psychicznie chorych
34	„Centrum Seniora” ul. Ekonomii 7, 26-110 Skarżysko Kamienna	41 301-21-00	dla osób przewlekłe somatycznie chorych
POWIAT STARACHOWICKI			
35	Kałków Godów 88, 27-225 Pawłów	41 334-38-62	dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekłe somatycznie chorych
36	ul. Wójtowska 62, 27-230 Brody	41 271-16-20	dla osób w podeszłym wieku
37	ul. Bema 26, 27-200 Starachowice	41 274-55-52	dla osób przewlekłe somatycznie chorych
POWIAT STASZOWSKI			
38	Pęcławice Górne 23, 28-210 Bogoria	724-558-854 15 687-73-66	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekłe somatycznie chorych
39	ul. Kościelna 4, 28-200 Kurozwęki	15 866-72-28	dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekłe somatycznie chorych
40	Rudki 69, 28-225 Szydłów	15 821-93-44 604 943 410	dla osób przewlekłe psychicznie chorych
POWIAT WŁOSZCZOWSKI			
41	Wola Czaryska 92, 29-145 Secemin	691-529-211	dla osób przewlekłe psychicznie chorych
42	ul. Koniecpolska 20 29-100 Włoszczowa	41 394-20-38	dla osób przewlekłe psychicznie chorych

Rodzinne domy pomocy (RDP) stanowią formę usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie. Opłaty za pobyt w RDP ponosi podopieczny lub jego rodzina. W regionie świętokrzyskim działa 13 tego typu domów.

RODZINNY DOM POMOCY

Lp.	RODZINNY DOM POMOCY	Kontakt
POWIAT BUSKI		
1	Komorów 56, 28-133 Pacanów	518-308-117
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
2	Tarnawa 41, 28-340 Sędziszów	41 381-18-73
3	Błogoszów 20, 28-363 Oksa	604-460-436 668-512-979
MIASTO KIELCE		
4	Domaszowice 78A, 25-351 Kielce	795-600-103
5	ul. Kruszelnickiego 76B, 25-669 Kielce	666-860-618
6	ul. Kruszelnickiego 76C, 25-669 Kielce	666-860-618
7	ul. Kruszelnickiego 76D, 25-669 Kielce	666-860-618
8	ul. Kolonia 11, 25-819 Kielce	41 361-00-05
POWIAT KIELECKI		
9	„Rodzinny Dom Opieki” – Elżbieta Guzik ul. Spokojna 9, 26-050 Zagnańsk	41 311-38-15
POWIAT OSTROWIECKI		
10	ul. Malinowa 11, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	512-737-868
POWIAT STARACHOWICKI		
11	Rodzinny Dom Opieki dla Osób Starszych "Helena" Mirzec-Majorat 19, 27-220 Mirzec	514-261-894
12	ul. Szydłowska 10, 27-215 Wąchock	41 271-54-07
13	ul. Radomska 70, 27-200 Starachowice	41 274-88-06

Dzienny Dom Pomocy (DDP) – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez gminy należy m.in. prowadzenie ośrodków wsparcia, jako ośrodków wsparcia dziennego. Słownik ustawy definiuje te ośrodki jako środowiskowe formy pomocy półstacjonarnej służące utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku

i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji. Przeznaczone są dla starszych osób o mniejszej sprawności ruchowej i/lub intelektualnej, przebywających w złych warunkach mieszkaniowych, mających nieprawidłowe relacje z rodziną bądź w sytuacji, gdy rodzina nie ma możliwości sprawowania pełnej opieki w ciągu dnia. Do takich ośrodków zalicza się m.in. dzienne domy pomocy. W dziennych domach pomocy prowadzone mogą być m.in.: zajęcia o charakterze rozwojowym, edukacyjnym, rekreacyjno-kulturalnym, rehabilitacyjne, usługi oraz różne formy terapii: indywidualnej, grupowej, zajęcia aktywizujące podopiecznych. Usługi w domu dziennego pobytu świadczone są nieodpłatnie w przypadku, gdy dochód osoby lub rodziny nie przekracza kryterium dochodowego lub jest równy kryterium dochodowemu, określone w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późniejszymi zmianami), zwanego dalej kryterium dochodowym. Działalność DDP kompensuje osobom samotnym brak kontaktów rodzinnych.

W województwie świętokrzyskim funkcjonują 4 dzienne domy pomocy.

DZIENNE DOMY POMOCY

Lp.	DZIENNY DOM POMOCY	Kontakt
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
1	ul. 11-go Listopada 113B, 28-300 Jędrzejów	41 386-41-95
POWIAT KIELECKI		
2	Dom Dziennego Pobytu przy Domu Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	41 345-64-97
POWIAT SKARŻYSKI		
3	ul. Zielna 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna	41 252-50-55
POWIAT OSTROWIECKI		
4	ul. Sienkiewicza 70, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	41 200-30-13 41 276-76-68

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) – zaliczany jest do ośrodków wsparcia dziennego, świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Przeznaczony jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia

w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej, niepełnosprawnych intelektualnie i osób z chorobą Alzheimera. ŚDS świadczą specjalistyczne usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne oraz wspierają aktywność, sprawność i samodzielność podopiecznych w celu maksymalizowania ich zdolności do samoobsługi i funkcjonowania w miejscu zamieszkania. Okres korzystania z miejsca całodobowego pobytu w środowiskowym domu samopomocy nie może być jednorazowo dłuższy niż 3 miesiące, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy w uzasadnionych przypadkach, przy czym maksymalny okres pobytu całodobowego osoby w roku kalendarzowym nie może być dłuższy niż 8 miesięcy. Środowiskowe domy samopomocy dzielą się na trzy typy, w zależności od rodzaju osób, dla których są przeznaczone: A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych, B – dla osób upośledzonych umysłowo, C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, przy czym dom może obejmować wsparciem więcej niż jedną kategorię osób. Funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy określają statut domu, regulamin organizacyjny oraz program działalności i plany pracy na każdy rok. Skierowanie do domu następuje w drodze decyzji administracyjnej, po złożeniu wniosku do ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie, rodziny, opiekuna prawnego lub innej osoby. W przypadku osób, które kierowane są do domu po raz pierwszy, decyzję o skierowaniu wydaje się na czas określony, nie dłużej niż 3 miesiące, w celu dokonania przez zespół wspierająco-aktywizujący oceny możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji. Po dokonaniu oceny oraz przygotowaniu indywidualnego planu postępowania wspierająco aktywizującego, osobę kieruje się do domu na czas określony, uzgodniony z kierownikiem domu, niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego.

Dokumenty konieczne przy ubieganiu się o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy to:

- wniosek,
- zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub neurologa o występujących zaburzeniach,

- o zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie,
- o orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, jeśli takie posiada,
- o postanowienie sądu o ustanowieniu opiekuna prawnego.

Odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy

- o pobyt w środowiskowym domu samopomocy jest odpłatny,
- o opłatę za pobyt w środowiskowym domu samopomocy ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług,
- o osoby kierowane nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje 30 środowiskowych domów samopomocy.

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Lp.	ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	Kontakt
POWIAT BUSKI		
1	Świniary 25, 28-131 Solec Zdrój	41-377-63-25
2	ul. Rehabilitacyjna 5, 28-100 Busko-Zdrój	41-378-26-73
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
3	ul. 11-go Listopada 113B, 28-300 Jędrzejów	41-386-18-28
4	ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	41-381-27-41
POWIAT KAZIMIERSKI		
5	ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka	41-350-10-82
POWIAT KIELECKI		
6	Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Zrecze Duże 22, 26-020 Chmielnik	515-079-354
7	Wola Jachowa 136, 26-008 Górno	41-302-32-54
8	Józefina 58, 26-070 Łopuszno	41 351-41-49

9	ul. Gajowa 3, 26-080 Mniów	41-373-83-36
10	Brudzów 45, 26-026 Morawica	41-301-71-23
11	ul. Częstochowska 85, 26-065 Piekoszków	41-306-24-52
MIASTO KIELCE		
12	Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3 Środowiskowego Domu Samopomocy typu C ul. Urzędnicza 16a, 25-013 Kielce	784-531-928
13	Środowiskowy Dom Samopomocy typu B/C ul. Mielczarskiego 45, 25-709 Kielce	41-240-67-79 577-404-304
14	Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z autyzmem, ul. Mieszka I 79, 25-624 Kielce	41-361-58-29
15	Środowiskowy Dom Samopomocy typu C ul. Krzemionkowa 1, 25-750 Kielce	41-345-17-65
POWIAT KONECKI		
16	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Stanisława Staszica 6, 26-220 Stąporków	41 372-90-50 531 170 367
POWIAT OPATOWSKI		
17	ul. Henryka Sienkiewicza 5, 27-500 Opatów	15-868-33-33
18	ul. Kleparz 1, 27-515 Tartów	15-838-50-53
19	ul. Mazurkiewicza 25, 27-530 Ożarów	15-861-03-68
POWIAT OSTROWIECKI		
20	ul. Pułanki 10, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	41-263-21-57
POWIAT PIŃCZOWSKI		
21	ul. Polna 48, 28-400 Pińczów	41-357-38-14
POWIAT SANDOMIERSKI		
22	Kleczańów 91a, 27-641 Obrazów	15-836-63-38
23	ul. Katedralna 5, 27-600 Sandomierz	15-832-05-21
24	ul. Szkolna 8, 27-630 Zawichost	15-836-45-61
POWIAT SKARŻYSKI		
25	ul. Tysiąclecia 22, 26-110 Skarżysko-Kamienna	41-25-21-953
26	ul. Zielna 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna	41-252-50-55
POWIAT STARACHOWICKI		
27	ul. Reja 10, 27-200 Starachowice	41-274-71-37

28	ul. Batalionów Chłopskich 29, 27-200 Starachowice	41-307-00-93
POWIAT STASZOWSKI		
29	ul. Kościuszki 37, 28-230 Połaniec	15-813-07-37
30	ul. Wschodnia 13, 28-200 Staszów	15-864-26-31

Mieszkanie chronione/lokal aktywizujący

Jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego (<https://www.gov.pl/web/rodzina/mieszkanie-chronione>).

Lp.	MIESZKANIA CHRONIONE/ WSPOMAGANE/AKTYWIZUJĄCE	Kontakt
POWIAT BUSKI		
1	Zborów ul. Pałacowa 1, 28-131 Solec Zdrój	41-377-70-45 41-377-75-30
2	Piasek Wielki 117, 28-136 Nowy Korczyn	513-304-487
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
3	ul. Przypkowskiego 68 m 8 i 18, 28-300 Jędrzejów	41-386-41-95 41-386-18-26
4	ul. Mieszka I 14/4, 28-300 Jędrzejów	41-386-41-95 41-386-18-26
POWIAT KAZIMIERSKI		
5	Gorzków 80, 28-500 Kazimierza Wielka	883-316-439
MIASTO KIELCE		
6	ul. Kazimierza Wielkiego 35a, 25-633 Kielce (23 miesz.)	41-331-25-24 wew. 246
7	ul. Kazimierza Wielkiego 35b, 25-633 Kielce (23 miesz.)	41-331-25-24 wew. 246
8	ul. Leszczyńska 37, 25-321 Kielce (17 mieszkań)	41-331-25-24 wew. 246
9	ul Jagiellońska 76, 25-734 Kielce (27 mieszkań)	41-331-25-24 wew. 246
POWIAT KIELECKI		
10	ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	41-353-85-01

11	ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszków	608-676-614
POWIAT OPATOWSKI		
12	ul. Słowackiego 56, 27-500 Opatów	15-868-44-09
13	Zochcinek 42, 27-500 Opatów	15-868-28-18
14	Nieskurzów Nowy 110, 27-552 Baćkowice	15-868-64-69
POWIAT OSTROWIECKI		
15	ul. Świętokrzyska 22, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	41-276-76-21
POWIAT SANDOMIERSKI		
16	Przy DPS ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	15-832-39-24
17	ul. Katedralna 5, 27-600 Sandomierz	15-832-05-21
POWIAT SKARZYSKI		
18	„Centrum Seniora” ul. Ekonomii 7, 26-110 Skarżysko Kamienna	41 301-21-00
POWIAT STASZOWSKI		
19	Oględów 101, 28-200 Staszów	15-864-32-63

Kluby Seniora – zajmują się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych. Najważniejszymi celami Klubów Seniora jest zapewnienie warunków do przyjemnego spędzania czasu zgodnie ze swoimi zainteresowaniami oraz utrzymywanie kontaktów towarzyskich. W regionie funkcjonuje ich **73** (dane na kwiecień 2019). Szczegółowe dane teleadresowe dostępne są we właściwych ośrodkach pomocy społecznej.

KLUBY SENIORA

Lp.	KLUB SENIORA	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	ul. Różana 2, 28-100 Busko-Zdrój	GMINA
2	ul. Kazimierza Wielkiego 15, 28-130 Stopnica	GMINA
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
3	ul. 11-go Listopada 113B, 28-300 Jędrzejów	GMINA

4	ul. 11-go Listopada 33, 28-300 Jędrzejów	PODMIOT PRYWATNY
5	ul. Reymonta 12, 28-300 Jędrzejów	POWIAT
6	ul. Piłsudskiego 3, 28-300 Jędrzejów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
7	Słupia 95, 28-350 Słupia (Senior +)	GMINA
8	ul. Żeromskiego 2, 28-330 Wodzisław	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
POWIAT KAZIMIERSKI		
9	ul. Rynek 16, 28-520 Opatowiec	POWIAT
10	Zbeltowice 15, 28-512 Bejsce	GMINA
11	Soboszów 23A, 28-506 Czarnocin (Senior +)	GMINA
POWIAT KIELECKI		
12	ul. Partyzantów 3, 26-004 Bieliny (Senior +)	GMINA
13	ul. Św. Ducha 9, Bodzentyn	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
14	ul. Armii Krajowej 18a, 26-060 Chęciny	GMINA
15	ul. Starobuska 10, 26-020 Chmielnik	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
16	Przy GOK ul. Włoszczowska 3, 26-070 Łopuszno	GMINA
17	ul. Urzędnicza 11a, 26-085 Miedziana Góra	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
18	ul. Podmiejska 142 Kostomłoty I, 26-085 Miedziana Góra	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
19	ul. Spacerowa 7, 26-026 Morawica,	GMINA
20	Stara Słupia 25, 26-006 Nowa Słupia	GMINA
21	ul. Szkolna 2, Bilcza, 26-026 Morawica	GMINA
22	Skrzelczyce 104, 26-015 Pierzchnica	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
23	ul. Perłowa 1, 26-052 Nowiny	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
24	Oblęgór ul. Skałka, Gm. Strawczyn (Senior +)	GMINA
25	ul. Częstochowska 85, Piekoszów (Senior +)	GMINA
MIASTO KIELCE		
26	ul. Stanisława Kostki 4a, 25-341 Kielce	GMINA
27	Filia ul. Żeromskiego 44, 25-370 Kielce	GMINA

28	ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 75, 25-433 Kielce	GMINA
29	Filia ul. Miodowa 7, 25-553 Kielce	GMINA
30	ul. Hoża 39, 25-618 Kielce	GMINA
31	ul. Aleja Legionów 5, 25-035 Kielce	GMINA
32	Filia ul. Urzędnicza 3, 25-729 Kielce	GMINA
33	Filia ul. Mała 17/4, 25-379 Kielce	GMINA
34	ul. Naruszewicza 23, 25-628 Kielce	GMINA
35	ul. Tujowa 2, 25-209 Kielce	GMINA
36	ul. Krzemionkowa 1, 25-750 Kielce (Senior +)	GMINA
POWIAT KONECKI		
37	ul. Piłsudskiego 103, 26-220 Stąporków	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
POWIAT OPATOWSKI		
38	ul. Kleparz 1, 27-515 Tarłów	GMINA
39	ul. Rynek 1, 27-570 Iwaniska	GMINA
40	ul. Kościuszki 16, 27-530 Ożarów (Senior +)	GMINA
41	os. Wzgórze 56, 27-530 Ożarów (Senior +)	POWIAT
POWIAT OSTROWIECKI		
42	ul. Opatowska 13, Bodzechów 27-420 (Senior +)	GMINA
43	ul. Sandomierska 26A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
44	os. Stawki 45, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
45	ul. Wspólna 6, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
46	ul. Sienkiewicza 70, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
47	ul. Niewiadoma 19, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
48	os. Słoneczne 15, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
49	os. Pułanki 54, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
POWIAT PIŃCZOWSKI		
50	ul. 1-go Maja 5, 28-400 Pińczów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA

51	ul. Szkolna 1/1, 28-440 Działoszyce	PODMIOT PRYWATNY
52	ul. Parkowa 9a, 28-425 Złota (Senior +)	GMINA
POWIAT SANDOMIERSKI		
53	Nowy Kamień 52, 27-600 Sandomierz	GMINA
54	ul. Armii Krajowej 1, 27-600 Sandomierz	GMINA
55	Czyżów Szlachecki, 27-630 Zawichost	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
POWIAT SKARŻYSKI		
56	Klub Seniora Emeryt w Bliżynie, filie: Mroczków, Sorbin	GMINA
57	ul. Rynek 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna (Senior +)	GMINA
58	ul. Norwida 17, 26-110 Skarżysko-Kamienna (Senior +)	GMINA
59	ul. Bodzentyńska 18, 26-130 Suchedniów	GMINA
POWIAT STARACHOWICKI		
60	ul. Świętokrzyska 25, 27-230 Brody (Senior +)	GMINA
61	Mirzec Stary 10, 27-220 Mirzec (Senior +)	GMINA
62	Klub seniora w Pawłowie	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
63	Klub seniora w Kałkowie	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
64	ul. Złota 1, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
65	ul. Żytnia 31, 27-200 Starachowice	GMINA
66	ul. Wojska Polskiego 9, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
67	al. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice (Senior/Wigor)	GMINA
POWIAT STASZOWSKI		
68	ul. Ruszczańska 23, 28-230 Połaniec	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
69	ul. Kościuszki 37, 28-230 Połaniec	GMINA
70	ul. Kilińskiego 20, 28-200 Staszów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
POWIAT WŁOSZCZOWSKI		
71	ul. Macierzy Szkolnej 1, 29-105 Krasocin	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA
72	ul. Kielecka 1, Bukowa	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA

73	os. Broniewskiego 7a, 29-100 Włoszczowa	GMINA
----	---	-------

Uniwersytet Trzeciego Wieku to placówka dydaktyczna dla osób w podeszłym wieku. Celem ich działania jest poprawa jakości życia osób starszych, upowszechnianie inicjatyw edukacyjnych, aktywizacja intelektualna, psychiczna, społeczna i fizyczna osób starszych, poszerzanie wiedzy i umiejętności seniorów, ułatwianie kontaktów z instytucjami takimi, jak: ośrodki zdrowia, ośrodki kultury, ośrodki rehabilitacyjne, angażowanie słuchaczy w aktywność na rzecz otaczającego ich środowiska, podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej wśród seniorów (źródło: Wikipedia).

W regionie funkcjonuje 21 Uniwersytetów III Wieku.

UNIWERSYTETY TRZECIEGO WIEKU

Lp.	UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU	Kontakt
POWIAT BUSKI		
1	Al. Mickiewicza 22, 28-200 Busko Zdrój	41 378 2319
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
2	ul. Armii Krajowej 9, 28-300 Jędrzejów	600-217-214
POWIAT KIELECKI		
3	ul. Rynek Górny 11, 26-010 Bodzentyn	693-690-333
4	ul. Armii Krajowej 18a, 26-060 Chęciny	507-696-921
5	ul. Rynek 62, 26-025 Łągow	41-343-70-54
6	Ciekoty 76, 26-001 Masłów	41-311-21-28
7	ul. Spacerowa 7, 26-026 Morawica	41-311-46-92 w. 301
8	Rynek 15, 26-006 Nowa Słupia	41-31-78-329
MIASTO KIELCE		
9	ul. Seminaryjska 28A, 25-372 Kielce	41-361-00-05
10	„Ponad Czasem” Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 20, 25-314 Kielce	570-001-202
11	Uniwersytet Otwarty przy PŚ, Al. 1000 lecia Państwa Polskiego 7, 25-314 Kielce	41-342-42-94
12	Staropolski UTW ul. Peryferyjna 15, 25-562 Kielce	41-303-54-85
POWIAT KONECKI		
13	UMiG Końskie ul. Partyzantów 1, 26-200 Końskie	
14	ul. Piłsudskiego 103, 26-220 Stąporków	41 374 11 22

POWIAT OPATOWSKI		
15	ul. H. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	15 86 82 971
POWIAT OSTROWIECKI		
16	ul. Akademicka 2, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	660 342 009
POWIAT PIŃCZOWSKI		
17	ul. Piłsudskiego 2a, 28-400 Pińczów	41 357 24 24
POWIAT SANDOMIERSKI		
18	ul. Schinżla 13a, 27-600 Sandomierz	15-644-60-06
POWIAT SKARŻYSKI		
19	ul. Słowackiego 25, 26-110 Skarżysko-Kamienna	41 253 14 82
POWIAT STARACHOWICKI		
20	ul. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice	792-805-590
POWIAT STASZOWSKI		
21	ul. Szkolna 14, 28-200 Staszów	510-049-401 15-864-83-05

Wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego

Seniorzy często dotknięci są problemem niepełnosprawności lub innych ograniczeń wynikających z różnego rodzaju schorzeń i urazów. Dlatego też wymagają rehabilitacji oraz zaopatrzenia w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny. Działalność wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego pozwala na szybszą rekonwalescencję osób dotkniętych niepełnosprawnością – stałą bądź czasową. W regionie świętokrzyskim funkcjonują następujące wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego:

WYPOŻYCZALNIE SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO

Lp.	WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU REHAB.	Kontakt
POWIAT BUSKI		
1	Al. Mickiewicza 27, 28-100 Busko-Zdrój	41-370-81-86
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
2	ul. Mikołaja Reja 5, 28-362 Nagłowice	41-381-45-19
POWIAT KAZIMIERSKI		
3	Gorzków 80, 28-500 Kazimierza Wielka	883-316-439

POWIAT KIELECKI		
4	MOPR, ul. 1-go Maja 196, 25-614 Kielce	664-748-310
POWIAT KONECKI		
5	ul. Gimnazjalna 41 B, 26-200 Końskie	572-640-630 513-015-727
6	IGA MED - Sklep Medyczny ul. Gimnazjalna 44, 26-200 Końskie	739-009-710
POWIAT OPATOWSKI		
7	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. H. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	15-868-44-09 797-994-717
POWIAT OSTROWIECKI		
8	ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	791-353-965
POWIAT SANDOMIERSKI		
9	ul. Opatowska 10, 27-600 Sandomierz	15-644-55-86 wew. 330
10	ARTMED PPHU Łoniów 55, 27-670 Łoniów	15-866-92-34
POWIAT SKARŻYSKI		
11	pl. Floriański 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna	663-378-265 41-251-59-64
12	przy GOPS VI Wieków Bliżyna 2, 26-120 Bliżyn	41-254-13-26
13	ORTOMEDIC Szpitalna 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna	41-252-47-96
14	AK-MED ul. Reja 47, 26-110 Skarżysko-Kamienna	503-008-353
POWIAT STARACHOWICKI		
15	ul. Pastwiska 21, 27-200 Starachowice	41-273-29-11
16	Kałków Godów 88, 27-225 Pawłów	41 334-38-62
POWIAT WŁOSZCZOWSKI		
17	ul. Wiśniowa 10, 29-100 Włoszczowa	41-39-44-993
18	os Broniewskiego 7a, 29-100 Włoszczowa	41-394-46-80

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (ZOL) – jest zakładem stacjonarnym udzielającym całodobowych świadczeń zdrowotnych, obejmujących swoim zakresem leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób nie wymagających hospitalizacji oraz zapewnia im pomieszczenia

i wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia. Celem zakładu opiekuńczo-leczniczego jest: objęcie całodobową opieką i leczeniem osób, które przebyły ostrą fazę leczenia szpitalnego, mają ukończony proces diagnozowania, leczenia operacyjnego lub intensywnego leczenia zachowawczego, nie wymagają już dalszej hospitalizacji, jednak ze względu na stan zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru lekarskiego, profesjonalnej pielęgnacji i rehabilitacji.

Z wnioskiem o wydanie skierowania do zakładu, może wystąpić osoba ubiegająca się albo jej przedstawiciel ustawowy lub – za zgodą tej osoby albo jej przedstawiciela ustawowego – inna osoba lub zakład opieki zdrowotnej.

Załączniki do wniosku:

- 1) zaświadczenie lekarskie stwierdzające, że osoba ubiegająca się o skierowanie do zakładu ze względu na stan zdrowia wymaga całodobowej pielęgnacji, opieki lub rehabilitacji i nie wymaga hospitalizacji;
- 2) wywiad pielęgniarzki przeprowadzony przez pielęgniarzkę środowiskową (rodzinną) albo pielęgniarzkę społeczną zakładu opieki zdrowotnej, w którym osoba ubiegająca się o skierowanie do zakładu przebywa;
- 3) kwalifikacja pielęgniarzka do objęcia opieką w zakładach opiekuńczo – leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczych (ocena pacjenta w/g zmodyfikowanej skali Barthel);
- 4) dokumenty stwierdzające wysokość dochodu osoby ubiegającej się o skierowanie do zakładu albo osoby zobowiązanej do ponoszenia odpłatności za pobyt w zakładzie, w szczególności:
 - a) decyzję organu emerytalno-rentowego ustalającego wysokość emerytury albo renty;
 - b) decyzję o przyznaniu zasiłku stałego wyrównawczego lub renty socjalnej.

ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE

Lp.	ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY	Kontakt
POWIAT BUSKI		
1	ul. Bohaterów Warszawy 67, 28-100 Busko-Zdrój	41-378-24-01
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		

2	ul. Dworcowa 6, 28-340 Sędziszów	41 242 85 85
POWIAT KAZIMIERSKI		
3	ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka	41-352-21-40
POWIAT KIELECKI		
4	ul. Kielecka 1-3, 26-020 Chmielnik	41-354-20-17
5	Bilcza, ul. Osikowa 4, 26-026 Morawica	41-311-78-70
6	ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszków	41-306-13-55
7	Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica	41-350-10-24 515-070-077
MIASTO KIELCE		
8	ul. Sobieskiego 30, 25-900 Kielce	41-361-47-31 41-367-67-36
9	ul. Wesola 45, 25-363 Kielce	41-361-68-59
10	ul. Księcia Mieszka I 48c, 25-624 Kielce	41-345-80-81
POWIAT OPATOWSKI		
11	ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	15 868 20 82
POWIAT KONECKI		
12	ul. Gimnazjalna 41, 26-200 Końskie	41-372-92-62
POWIAT OSTROWIECKI		
13	ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	41-266-44-40
POWIAT PIŃCZOWSKI		
14	ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów	41-357-30-31
POWIAT SANDOMIERSKI		
15	ul. Szkolna 12, 27-660 Koprzywnica	15-866-72-28
POWIAT SKARŻYSKI		
16	ul. Ekonomii 4, 26-110 Skarżysko-Kamienna	41-253-14-43
17	Centrum Opiekuńczo-Pielęgnacyjne "Anna" ul. Kościelna 16a, 26-115 Skarżysko-Kościełne	41-271-49-38
POWIAT STASZOWSKI		

18	Koniemłoty ul. Ks. Romana Kotlarza 9, 28-200 Staszów	15-866-71-33
19	Kurozwęki, ul. Kościelna 4, 28-200 Staszów	15-866-72-28

Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy (ZPO) – udziela stacjonarnie i całodobowo świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne. Świadczenia mogą polegać w szczególności na udzielaniu całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmują swoim zakresem pielęgnację, opiekę i rehabilitację pacjentów niewymagających hospitalizacji oraz zapewnieniu im produktów leczniczych potrzebnych do kontynuacji leczenia, pomieszczeń i wyżywienia odpowiednich do stanu zdrowia, a także prowadzeniu edukacji zdrowotnej dla pacjentów i członków ich rodzin oraz przygotowaniu tych osób do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych (Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Dz.U. Nr 112 poz. 654, z późn. zm.).

Geriatrya w województwie świętokrzyskim

Geriatrya zajmuje się starszymi pacjentami z uwzględnieniem ich wielochorobowości, niesprawności, zaburzeń poznawczo-emocjonalnych i sytuacji socjalnej. Geriatra ma do czynienia z pacjentem i całym jego bagażem życiowym i rozumie, że starość jest wypadkową zmian fizjologicznych, chorób przewlekłych, następstw urazów, chorób i ich leczenia farmakologicznego, fizycznego i operacyjnego. Nakładają się na to czynniki psychologiczne i warunki środowiska życiowego. Odpowiednio wdrożone podejście geriatryczne powinno być odpowiedzią na potrzeby starzejącego się społeczeństwa. Niedostateczna liczba lekarzy geriatrów, a co za tym idzie poradni i oddziałów geriatrycznych jest istotnym problemem nie tylko w naszym regionie lecz również w skali całego kraju.

GERIATRIA W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

Lp.	PORADNIA GERIATRYCZNA	Kontakt
POWIAT BUSKI		
1	Oddział Geriatryczny w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Busku Zdroju ul. Bohaterów Warszawy 67, 28-200 Busko-Zdrój	41-378-27-68
POWIAT SANDOMIERSKI		
2	ul. Schinzla 13a, 27-600 Sandomierz	15-83-30-530 15-83-30-661

POWIAT STASZOWSKI		
3	Oddział Geriatryczny Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie ul. 11-go Listopada 78, 28-200 Staszów	15-864-85-39

Opieka paliatywna i hospicyjna w warunkach stacjonarnych

To świadczenia udzielane pacjentom cierpiącym na nieuleczalne i postępujące schorzenia w oddziale medycyny paliatywnej lub w hospicjum stacjonarnym. Ostateczną decyzję o objęciu pacjenta opieką podejmuje lekarz oddziału medycyny paliatywnej lub hospicjum stacjonarnego. W zakresie tych świadczeń pacjentowi nieodpłatnie gwarantowane są świadczenia udzielane przez lekarzy oraz pielęgniarki, gwarantowane jest leczenie farmakologiczne, leczenie bólu oraz leczenie innych objawów somatycznych. Gwarantowana jest opieka psychologiczna nad pacjentem i jego rodziną, rehabilitacja i niezbędne badania diagnostyczne, zlecone przez lekarza zatrudnionego w hospicjum lub oddziale medycyny paliatywnej, a także zaopatrzenie w wyroby medyczne oraz opieka wyręczająca, która polega na przyjęciu do hospicjum stacjonarnego lub oddziału medycyny paliatywnej pacjentów, którzy nie znajdują się na stałe pod opieką udzielaną w warunkach stacjonarnych, na okres nie dłuższy niż 10 dni (źródło: Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ w Kielcach).

Hospicja świadczą pomoc i opiekę zarówno medyczną, jak i psychologiczną choremu w stanie terminalnym i jego najbliższemu. Zadaniem hospicjum jest przede wszystkim uśmierzenie bólu i cierpienia, towarzyszenie w umieraniu, wsparcie psychologiczne, duchowe i socjalne w ostatnich chwilach życia pacjenta, a także wsparcie jego najbliższych w żałobie. Pobyty w hospicjum finansowany jest w ramach kontraktu z NFZ.

HOSPICJA I ZESPOŁY OPIEKI PALIATYWNEJ W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

HOSPICJA		
Lp.	JEDNOSTKA	Adres
1	N.Z.O.Z. "Janmed Wojciech Ziarno" sp. z o.o. tel. 666 385 885	ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka
2		ul. Batalionów Chłopskich 33, 28-400 Pińczów
3	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej GOMED-OSTROWIEC sp. z o.o., spółka komandytowa	ul. Bohaterów Warszawy 106, 28-100 Busko Zdrój, tel. 515 294 849
4		al. IX Wieków Kielc 8, 25-516 Kielce, tel. 41 242 43 48

5		ul. Polna 9F, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, tel. 41 263 11 88
6		ul. Godów 84A, 27-225 Kałków, powiat starachowicki tel. 41 24 24 345
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDYK" w Koprzywnicy tel. 15 847 61 14	ul. Szkolna 12, 27-660 Koprzywnica
8	Centrum Medyczne "OPIEKUN" sp. z o.o. tel. 41 266 12 13	ul. Słowackiego 60, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
9		ul. Obrońców Westerplatte 4a, 27-600 Sandomierz
10	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej DAMED Dariusz Kucharczyk, Joanna Kucharczyk sp. j. tel. 660 767 636	ul. Emilii Peck 9A, 26-130 Suchedniów
11	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej DIAMED w Kielcach	ul. Bolesława Chrobrego 9, 28-300 Jędrzejów, tel. 41 242 80 69
12		ul. Paderewskiego 48, 25-502 Kielce, tel. 603 867 510
13		ul. Ogrodowa 2, 26-067 Strawczyn, tel. 41 303 04 27
14		ul. Warszawska 24, 26-200 Końskie, tel. 41 345 08 70
15	NZOZ - ASMEDICA Aneta Maj	ul. Kiełczyna-Gościńiec 38, 28-100 Kiełczyna, tel. 15 867 44 66
16	Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach	ul. Jagiellońska 74B, 25-734 Kielce, tel. 41 367 42 74
17	NZON "NOWE ŻYCIE" I. Ogonek, Z. Ogonek sp. j.	ul. Mleczarska 11, 29-100 Włoszczowa, tel. 41 394 44 06
18	Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach	ul. Wesoła 58, 25-363 Kielce, tel. 41 242 86 74
19		Wiśniówka 38, 26-050 Wiśniówka, tel. 41 301 15 80

ODDZIAŁY/ZESPOŁY OPIEKI PALIATYWNEJ

Lp.	JEDNOSTKA	Adres
1	ARTMEDIK sp. z o.o.	ul. Małogoska 25, 28-300 Jędrzejów, tel. 801 407 777
2	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej GOMED-OSTROWIEC sp. z o.o., spółka komandytowa	ul. Godów 84A, 27-255 Kałków, powiat starachowicki, tel. 515 294 859
3	Staszowskie Centrum Medyczne sp. z o.o.	Pl. Ks. Romana Kotlarza 9, 28-200 Koniełoty, tel. 15 866 71 33
4	Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy Parafii Św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, tel. 791 35 39 65

5	Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Radomska 70, 27-200 Starachowice, tel. 41 273 90 00
6	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu	ul. Schinżla 13, 27-600 Sandomierz, tel. 15 83 30 530, 15 83 30 661
7	Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach	ul. Artwińskiego 3, 25-734 Kielce, tel. 41 367 42 74
8	Zespół Placówek Opiekuńczo Leczniczych Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach	ul. Księcia Mieszka I 48C, 25-624 Kielce, tel. 41 303 85 81
9	Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta	ul. Bohaterów Warszawy 67 28-100 Busko-Zdrój, tel. 41 366 07 34
10	Stowarzyszenie Opieki Paliatywno-Hospicyjnej im. Bł. Ks. Kazimierza Sykulskiego w Rudzie Białaczowskiej	Ruda Białaczowska 1 26-225 Ruda Białaczowska, tel. 48 326 04 77
11	Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich	ul. Gimnazjalna 41B 26-200 Końskie, tel. 41 390 23 98
12	Zespół Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie	ul. Żeromskiego 28, 29-100 Włoszczowa, tel. 41 388 37 00

źródło: Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ w Kielcach.

Niestacjonarne formy pomocy na rzecz osób starszych

Obok wsparcia instytucjonalnego na rzecz seniorów, funkcjonuje cały szereg usług świadczonych w formie niestacjonarnej. W „Biuletynie” prezentujemy również dostępne formy usług niestacjonarnych w województwie świętokrzyskim. Są to:

Opieka długoterminowa stacjonarna – to długookresowa, ciągła i profesjonalna pielęgnacja i rehabilitacja oraz kontynuacja leczenia farmakologicznego i dietetycznego. Opieka ta realizowana jest w zakładach opieki stacjonarnej lub w domu chorego (def. Ministerstwo Zdrowia).

Usługi opiekuńcze – obejmują: pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwianie spraw w urzędach itp., mycie, kąpanie, ubieranie, pomoc dla osób chorych, dozowanie lekarstw, prześcielanie łóżka, zapobieganie powstawaniu odleżyn i oparzeń, karmienie, w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z rodziną i otoczeniem, specjalistyczne usługi opiekuńcze – np. pielęgnacja wspierająca proces leczenia, rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub zaleceniami specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii. Jest to szczególny rodzaj usług dostosowanych do rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Są one świadczone przez specjalistów np. pielęgniarzy, rehabilitantów, fizjoterapeutów. W 2018 roku w województwie świętokrzyskim 4226 osób objętych było usługami opiekuńczymi.

Opieka paliatywna – to wszechstronna i całościowa opieka nad chorymi oraz leczenie objawowe pacjentów z chorobami nieuleczalnymi, nie poddającymi się leczeniu przyczynowemu, postępującymi i ograniczającymi życie. Opieka ta jest ukierunkowana na poprawę jakości życia, ma na celu zapobieganie bólowi i innym objawom somatycznym oraz ich uśmierzanie, łagodzenie cierpień psychicznych, duchowych i socjalnych. Warunkiem realizacji świadczenia jest:

- o przedstawienie skierowania wystawionego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego;
- o wskazanie medyczne, w szczególności choroba pacjenta (np. nowotwór, uraz lub wrodzona wada rozwojowa), która nie rokuje nadziei na wyleczenie (*źródło: Ministerstwo Zdrowia*).

Opieka paliatywna sprawowana w poradniach

Świadczenia w poradni medycyny paliatywnej obejmują porady udzielone w warunkach ambulatoryjnych lub wizyty domowe. Są to świadczenia udzielane pacjentom, których stan ogólny jest stabilny i którzy mogą przybyć do poradni sami, lub którzy ze względu na ograniczoną możliwość poruszania się wymagają porad lub wizyt w domu. Świadczenia te obejmują nie więcej niż 2 wizyty w tygodniu. Pacjenci, którzy wymagają częstszych wizyt lub ciągłej, profesjonalnej opieki mogą być kierowani do hospicjum stacjonarnego.

Opieka paliatywna i hospicyjna w warunkach domowych

Świadczenia w hospicjum domowym (wizyty domowe) realizowane są we współpracy z lekarzem, pielęgniarką oraz położną podstawowej opieki zdrowotnej. Obejmują:

- o leczenie farmakologiczne,
- o leczenie objawów somatycznych i leczenie bólu,
- o opiekę psychologiczną nad pacjentem i jego rodziną,
- o rehabilitację,
- o bezpłatne wypożyczanie przez hospicja domowe wyrobów medycznych i środków pomocniczych.

W ramach opieki paliatywnej i hospicyjnej udzielanej w warunkach domowych, pacjent ma całodobowy dostęp do świadczeń udzielanych przez lekarza i pielęgniarkę przez 7 dni w tygodniu. Porady lekarskie odbywają się nie rzadziej niż 2 razy w miesiącu, wizyty pielęgniarskie - nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu. Ostateczną decyzję o objęciu pacjenta dorosłego lub dziecka opieką paliatywną i hospicyjną podejmuje lekarz hospicjum.

Kilka informacji na temat usług zdrowotnych dla osób starszych

Lekarz I Kontaktu/Lekarz rodzinny – jest zwykle pierwszym ogniwem w systemie, zapewniając, tak zwaną, podstawową opiekę zdrowotną. W swojej codziennej pracy samodzielnie konsultuje zarówno dzieci jak i dorosłych niezależnie od powodu konsultacji, w razie potrzeby współpracując z lekarzami konsultantami pracującymi w Ambulatoryjnej Opiece Specjalistycznej (AOS), a także kierując pacjentów do diagnostyki i leczenia w placówkach specjalistycznych (szpitale). Lekarz I kontaktu w polskim systemie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego (NFZ) uprawniony jest do bezpłatnego udzielania świadczeń medycznych figurujących na liście świadczeń gwarantowanych **POZ (podstawowa opieka zdrowotna)**. W ramach świadczeń NFZ odpłatnie wolno lekarzowi udzielać tylko niektórych świadczeń spoza listy świadczeń gwarantowanych. Lekarz I kontaktu w ramach NFZ samodzielnie diagnozuje i leczy choroby, które wedle aktualnej wiedzy medycznej mogą być zdiagnozowane za pomocą badania lekarskiego i badań dodatkowych z listy badań gwarantowanych POZ.

Zaświadczenia z Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej

- Zaświadczenie od lekarza z AOS nie jest konieczne do leczenia pacjenta, a zwłaszcza do wystawiania refundowanych leków, jeżeli lekarz rodzinny jest w stanie przeprowadzić i poprawnie udokumentować rozpoznanie choroby.
- Zaświadczenie od lekarza AOS jest niezbędne do leczenia i refundacji leków dotyczących choroby, której nie można według aktualnej wiedzy zdiagnozować w warunkach Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Skierowania

Lekarz I kontaktu kieruje pacjenta do lekarza AOS lub do szpitala wtedy, gdy:

- wyczerpał możliwości terapeutyczne i/lub diagnostyczne dostępne w POZ,
- stan kliniczny pacjenta wymaga leczenia w warunkach szpitalnych.

Raz wystawione skierowanie do szpitala lub poradni AOS ważne jest dopóty, dopóki obecny jest powód skierowania. Wielokrotnie spotykany pogląd o ważności skierowania tylko w danym roku kalendarzowym jest nieprawdziwy. Po konsultacji w AOS lub szpitalu każde kolejne skierowanie do innego specjalisty AOS lub szpitala, a związane z pierwotnym skierowaniem lekarza POZ wystawiane jest przez lekarza AOS. Lekarz rodzinny, kierując pacjenta do lekarza AOS lub szpitala, załącza do skierowania wyniki badań potwierdzających wstępne rozpoznanie oraz dodatkowe informacje o pacjencie, takie jak lista przyjmowanych

leków, skrót historii choroby, lista chorób przewlekłych, itp. Skierowanie na wszelkie dodatkowe badania na potrzeby poradni AOS lub szpitala wystawia lekarz, któremu te badania są niezbędne do leczenia (źródło: Wikipedia).

POZ – Podstawowa opieka zdrowotna – jest częścią systemu opieki zdrowotnej, zapewniającą wszystkim osobom uprawnionym do świadczeń zamieszkałym/przebywającym na terytorium Polski kompleksowe i skoordynowane świadczenia opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania. Świadczenia udzielane są w warunkach ambulatoryjnych (w gabinecie, poradni lub przychodni), a w przypadkach uzasadnionych medycznie, także w domu pacjenta (również w domu pomocy społecznej). Obejmują także profilaktyczną opiekę nad dziećmi i młodzieżą sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę w środowisku nauczania i wychowania. Funkcjonowanie **POZ** (za wyjątkiem świadczeń profilaktycznej opieki nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania oraz świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej w POZ) oparte jest na prawie do imiennego wyboru lekarza, pielęgniarki, położnej podstawowej opieki zdrowotnej. Wyboru dokonuje się poprzez złożenie pisemnej deklaracji u lekarza, pielęgniarki, położnej podstawowej opieki zdrowotnej w wybranej przychodni.

Świadczenia lekarza POZ obejmują:

- profilaktykę chorób, w tym badania i porady w ramach profilaktyki wieku rozwojowego oraz szczepienia ochronne,
- świadczenia profilaktyki chorób układu krążenia,
- udzielanie porad w leczeniu schorzeń, w tym zapewnienie diagnostyki laboratoryjnej oraz obrazowej i nieobrazowej (EKG, RTG, USG) zgodnie z obowiązującym wykazem,
- wykonywanie zabiegów w gabinecie zabiegowym i w domu pacjenta,
- orzekanie o stanie zdrowia,
- inne świadczenia wynikające z potrzeb populacji objętej opieką, w tym: kierowanie do poradni specjalistycznych i na leczenie szpitalne, kierowanie na rehabilitację i leczenie uzdrowiskowe, kwalifikowanie doświadczeń transportu sanitarnego w POZ i wystawianie zleceń przewozów, wystawianie zleceń na realizację świadczeń pozostających w zakresie zadań pielęgniarki POZ, wystawianie zaświadczeń dotyczących stanu zdrowia pacjenta.

Świadczenia pielęgniarki POZ obejmują kompleksową opiekę pielęgniarską nad osobą, rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania, z uwzględnieniem miejsca udzielania świadczeń.

Świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej w POZ obejmują świadczenia udzielane w dni powszednie po godzinie 18.00 do 8.00 rano dnia następnego i całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy:

- porady lekarskie udzielane doraźnie w warunkach ambulatoryjnych lub w domu chorego w przypadkach zachorowań z wyłączeniem stanów nagłego zagrożenia zdrowia lub życia,
- świadczenia pielęgniarские zlecone przez lekarza, wynikające z udzielonej porady,
- świadczenia pielęgniarские realizowane w warunkach ambulatoryjnych lub w domu chorego, zlecone przez lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego, wynikające z potrzeby zachowania ciągłości leczenia.

Informacja o miejscu świadczenia opieki nocnej i świątecznej powinna być umieszczona w widocznym miejscu wewnątrz i na zewnątrz siedziby lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Informacje o miejscach udzielania świadczeń publikowane są również przez Oddziały Wojewódzkie NFZ na stronach internetowych oraz w zakładce – *Gdzie się leczyć*.

Pielęgniarka środowiskowo-rodzinna planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarскую nad jednostką, rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania z uwzględnieniem miejsca wykonywania świadczenia obejmując opieką:

- zdrowych i chorych niezależnie od płci i wieku,
- osoby niepełnosprawne,
- osoby w stanie terminalnym.

Zakres kompetencji pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej dostępny na:
<https://www.pielęgniarstworodzinne.pl/pielęgniarka-srodowiskowo-rodzinna-nfz.html>

OBJAŚNIENIA SKRÓTÓW JEDNOSTEK POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ INNYCH INSTYTUCJI

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej – jednostka organizacyjna na poziomie samorządu województwa powołana do realizacji zadań z obszaru polityki społecznej.

PCPR -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jednostka organizacyjna pomocy społecznej w powiecie, wykonująca zadania z zakresu pomocy społecznej (własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej). Zadania powiatowych centrów pomocy rodzinie w miastach na prawach powiatu realizują miejskie ośrodki pomocy społecznej/miejskie ośrodki pomocy rodzinie.

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - jednostka organizacyjna pomocy społecznej w mieście na prawach powiatu wykonująca zadania gminy oraz powiatu z zakresu pomocy społecznej (własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej). W województwie świętokrzyskim MOPR Kielce realizuje zadania gminy i powiatu.

GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka organizacyjna pomocy społecznej w gminie wykonująca zadania z zakresu pomocy społecznej (własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej). Zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku: jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. Ośrodek Pomocy Społecznej jest miejscem pierwszego kontaktu osób poszukujących pomocy społecznej. Zgodnie z prawem działają w każdej gminie.

Caritas – organizacja charytatywna o zasięgu międzynarodowym, związana z Kościołem katolickim

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

DPS – Dom Pomocy Społecznej

RDP – Rodzinny domy pomocy

DDP – Dzienny Dom Pomocy

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy

ZOL – Zakład Opiekuńczo-Leczniczy

ZPO – Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy

POZ – Podstawowa opieka zdrowotna

Szanowni Państwo

Kolejny numer Biuletynu Świętokrzyskiego Seniora poświęcony zostanie promocji oddolnych inicjatyw, przedsięwzięć, wydarzeń realizowanych przez środowiska świętokrzyskich seniorów. Będzie to swoisty katalog dobrych praktyk stworzony przez seniorów dla seniorów. Dlatego serdecznie zachęcamy do nasyłania informacji o najciekawszych inicjatywach, które były przez Państwa realizowane wraz ze zdjęciami pocztą tradycyjną lub drogą elektroniczną (forma preferowana) na adres:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego
al. IX Wieków Kielc 3; 25-516 Kielce
michal.chojnacki@sejmik.kielce.pl
tel. Kontaktowy 41 342-12-42

Koncepcja i redakcja:

Zebranie materiałów i opracowanie: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Oddział Polityki Społecznej i Wsparcia Rodziny

Wydawca:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego

Al. IX Wieków Kielce 3, 25-516 Kielce

<https://www.swietokrzyskie.pro/>

tel. 41 342-12-42